

[EU OCH FACK ET]

Angela Merkels stora mardröm

”Vet ni vad jag tror är den riktigt stora mardrömmen i Bryssel? Att Grekland överger euron. Och klarar sig bättre tack vare det.” Det skrev Expressens utrikesredaktör Mats Larsson bara några dagar efter det grekiska parlamentsvalet den 25 januari. Han utvecklade resonemanget:

”EU och Europeiska centralbanken har skapat höga skyddsvallar för att begränsa skadeeffekterna ifall Grekland checkar ut. Men en så kallad 'grexit' är ändå något som EU så klart vill undvika. Och ändå finns det ekonomer som pekar på ett annat skäl till att Bryssel fruktar en grekisk sorti. För tänk om Grekland tjänar på det. Det råder inget tvivel om att en grekisk återgång till drachmen till en början skulle orsaka stora skador i Grekland. Banker skulle kollapsa, valutarestriktioner måste införas, arbetslösheten skulle stiga, ekonomin åter krympa.”

”Men, skriver Mats Larsson, ”landet skulle samtidigt kunna få en chans att starta på nytt. Och en svag drachmer skulle öka den grekiska ekonomin. Så tänk om Grekland då om några år har en bättre ekonomisk utveckling än andra krisdrabbade länder som behöll euron. Det är en tanke som borde hålla EU-ledarna vakna om nätterna”.

Hela det borgerliga Europa står förstummat inför valresultatet i Grekland och många på den kanten verkar redan nu ta ut sin skadeglädje i förskott över att Syriza inte kommer att lyckas. Det grekiska folket betraktas som orealistiskt när det lagt sina röster på ett parti som lovar så snabba förbättringar. Men frågan är vem som är realistisk och vem som är orealistisk?

Sedan den grekiska krisen utbröt 2009 har landet störtats ner i social misär och massarbetslöshet. Det sparprogram som landets regeringar beordrats av EU och IMF att genomföra har slagit sönder ekonomin och framförallt tagit själva hoppet från miljoner och åter miljoner greker.

Och här är en slutsats: Åtstramningar av det extrema slag som Greklands tvingats genomföra är helt enkelt inte realistiska. Ett samhälle döms till långvarig stagnation och rentav till att nynazism föds ur misären. Att de grekiska väljarna svarade med ett rungande nej till dessa åtstramningar genom att rösta på Syriza vittnar om sund självbevarelsedrift.

Det grekiska folket har gjort ett realistiskt val. Jag hoppas att vänstern, socialdemokraterna och fackföreningsrörelserna runtom i Europa nu deklarerar sitt stöd för Syrizas ambition att få skulderna nedskrivna. Ju starkare det stödet blir desto större är utsikterna att kunna göra något åt den massarbetslöshet som hem-söker nästan hela kontinenten. Snabba förbättringar. Det är det enda realistiska.

Greklands finansminister Yanis Varoufakis ser inte att det finns något mer utrymme för ytterligare grekiska eftergifter till ”långivarna”, dvs. Eurogruppen och Brysselgruppen.

Greklands egna förslag är redan ”hårda och inhumana”, säger han till den tyska tidningen Der Spiegel.

”Grekland kommer endast att delta när Europa går med på omstrukturering av skulder, investeringar och ett slut på likviditetskrisen”, säger Varoufakis.

”Fråga Angela Merkel om det blir en överenskommelse den här veckan”, tillägger han till Der Spiegel.

Hugo Torstensson

Bli med Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen som trädde i kraft 2009, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer alltid mera.

EU:s tjänstedirektiv ska öppna upp medlemsstaternas tjänstemarknader och innebär att utländska tjänsteföretag ska kunna konkurrera med sämre löner och arbetsvillkor.

EU:s bemanningsdirektiv innebär att "hinder för bemanningsföretagen" ska avecklas oavsett om det innebär arbetsrättslig lagstiftning eller kollektivavtal.

För ett tag sedan presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

Redan i den svenska EU-debattens linda förklarade den mallige Carl Bildt att "Det ligger ett krav på något av ett systemskifte inprogrammerat i hela den process som ska ta oss in i EG, och det alldeles om vi öppet vågar erkänna det eller ej."

För att bjuda motstånd mot denna nyliberala utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem]

och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informations-spridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns även som en grupp på Facebook med för tillfället 2.051 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Folkebevaegelsen mod EU i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge och Trade Unionists Network Europe i EU-parlamentet.

Nätverket administreras av Hugo Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [samt arbetsplats- och skyddsombud för Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar hugo.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunal

Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST

Jannika Fahlander, Handelsanställda

Åke Johansson, Fackförbundet Seko

Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetare

Maria Pohn, Vårdförbundet

Mats Norrstad, Lärarförbundet

Minna Pyykölä, Journalistförbundet

Patrik Ljunggren, Transportförbundet

Peter Lilja, Industrifacket Metall

Rolf Axelsson, Hamnarbetarförbundet

Magnus Renman, Fackförbundet GS

Alberto Soldevilla, Byggnadsförbundet

Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund

Rolf Gustavsson, Svenska Lokförare

Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund

Jan-Erik Lindblom, Bussarbetarna

Jonny Widstrand, Pappersindustriarbetareförbundet

200.000 händer saknas i välfärden

Det känns längesen nu, skolgården var ett slagfält. 90-talskrisen drog fram över arbetsplatser och skolor. Klassklyftorna fanns där som en klump i magen när mamma frågade om förra vinterjackan fortfarande passade, i pappas arbetslöshet och i paniken i bröstet när fotbollstränaren sa att alla behövde köpa nya fotbollsoveraller. Jag var knappt tio, men visste redan hur mycket pengar är värda när man knappt har några.

Vi är äldre nu, men arvet från förra krisen sitter fortfarande i. Det märks inte minst inom välfärden. Skulle andelen kommun- och landstingsanställda vara som innan 90-talskrisen, så skulle cirka 100 000 fler ha jobb i välfärden i dag. 200.000 fler händer.

Det är som det alltid varit när det pratas om tillfälliga nedskärningar i dåliga tider: lyckas vi inte förhindra dem förväntas vi snabbt att vänja oss vid dem. Vid större barngrupper, färre arbetskamrater, längre köer för att få vård. Och i spåren av de senaste årtiondenas klasspolitik har klassklyftorna växt alltmer.

Det märks i kylskåpet hos den ensamstående, i de ägandes skattelättnader. Det hörs i tystnaden på personalmötena, i handlederna på restaurangbiträdena och syns i företagets aktieutdelning. Det märks på kissblöjor, liggsår och underbemanning. Det känns i

axlar och ryggar, går att läsa sig till i statistik och rapporter. Vi hittar det i de små notiserna om döda arbetare, en vals som krossat kropparna, en lina som i vinstjaktens stress inte hunnit säkras.

En del syns inte ens i statistiken; gästarbetarnas kroppar blir inte ens en pinne i statistiken, skickas hem i tystnad. Klassklyftorna är den tystnaden. Är nedlagda Arbetslivsinstitutet och frånvaron av kriskommissioner. Är priset på våra kropp-ar: sjukskrivningarna, utförsäkringarna och de uteblivna straffen över dem som beslutar om vår arbetsmiljö.

Oavsett om det är socialdemokraterna eller högern som administrerar kriserna tycks det alltid finnas en anledning till nedskärningar. Skyll det på Konkurrenskraften, Stabiliteten, Tillväxten. Men när någon använder dessa ord, stanna upp och fundera på vad förslagen de kopplas till skulle betyda på er arbetsplats. För klassklyftorna märks också i motståndet. Vi måste snacka ihop oss och kräva högre bemanning, tid att ta ut våra raster, rätt att komma hem från jobbet utan förslitningsskador och stress inför löning. För vi behöver bli fler som delar på jobben, minst 200.000 händer saknas oss.

P.S. Silvia Avallone har skrivit ännu en bok om det postapokalyptiska samhälle som blir kvar i krisens Europa. "Marina Bellezza". Läs den! Och missa inte hennes första bok "Stål".

Jenny Wrangborg

Bli medlem i Folkrörelsen Nej till EU!

Är du motståndare till EU? Vill du att Sverige ska var självständigt och alliansfritt? Är du för demokrati, internationellt samarbete och ett mångkulturellt samhälle? Då ska du bli medlem i Folkrörelsen Nej till EU. Om du löser medlemskap nu gäller det även för 2016. Som medlem får du bland annat fyra nummer av tidskriften Kritiska EU-fakta per år direkt hem i postlådan. Medlemskap kostar 300 kronor per år. Studerande, arbetslösa, långtidssjukskrivna och pensionärer betalar 150 kronor. Besök www.nejtill.eu.se eller betala in avgiften på plusgiro 433 02 07 – 4. Glöm inte att ange namn och postadress.

Socialdemokratin är under allvarligt hot

I sin hyllade postuma bok **Ruling the Void** diskuterar Peter Mair den ökade klyftan mellan medborgarna och den politiska eliten. Som orsaker lyfter han fram samlingen i mitten, politikens professionalisering och medialisering. Den allt snävare rekryteringen till ledande poster, lobbyisterna, marknadens och EU:s ökade inflytande.

Mair är särskilt oroad över eroderingen av de traditionella masspartierna. Detta är ett dilemma som i högsta grad berör den svenska socialdemokratin, som hämtat sin politiska styrka ur en unik folkrörelsetradition. Den byggde på idén om aktiva medlemmar i olika sociala rörelser som kunde formulera politiska krav, förmedla partiets politik och genomföra betydande delar av den på en lokal och nationell politisk arena. Politik var en självklar daglig angelägenhet för många hundra tusen, kanske miljoner.

I dag är det annorlunda. Partiet har de senaste decennierna minskat från 250.000 till 100.000. Medelåldern är 60 år, färre än 15.000 är under 40. Många är oroliga för ogenomskinliga beslutsprocesser, kommunikatörer och varumärkesstrateger som ersätter förtroendevalda eller lobbyisternas ökade inflytande.

Att framtidens folkrörelse var en av de två frågor som står på dagordningen när socialdemokraterna kongressar i Västerås är därför knappast att förvåna. Över hundra motioner genomsyras av en strävan att vitalisera folkrörelsepartiet. Samtidigt bekräftas Mairs farhågor.

Demokratin utarmas. Byråkrati och lobbyister får ett allt större inflytande över politiken, medlemmarna används mer som redskap i kampanjande och inte till att skapa kampanjer, menar Västerviks arbetarekommun. Politikutvecklingen måste ske i folkrörelsen och inte i våra kanslier, säger Stockholm. Berättelsen om socialdemokraterna får inte bli berättelsen om ledarna, heter det från Malmö.

Folkrörelsearbetet får stå tillbaka för det parlamentära. Riskerna är att vi får partier frikopplade från folket, på jakt efter samma marginalväljare med ungefär samma politik. Viktiga samhällsproblem försvinner helt, skriver Skånedistriktet.

Kopplingarna till partiets högervändning är många. Håkan Juholts inledande framgångar gav förhoppningar om att bygga vidare på den demokratiska socialismen, inte uttunnad nyliberalism, heter det från Ystad. Landskrona med tunga erfarenheter av SD undrar om människor slutat tro på att vi lever i ett samhälle där deras röster gör skillnad, är de oviktiga för makteliten?

Ur oron kommer så en rad konkreta förslag: Ökade möjligheter för medlemmar att föra fram sina synpunkter. Medlemsomröstningar. En öppen valprocess. Direktval av partiordföranden. Som svar erbjuder parti styrelsen ett "Handslag för ett framtidsparti".

Förslaget är fullt av vackra tankar [om än illa formulerade] om ett parti "där 90 procent av medlemmarna anser att de är nöjda med sitt medlemskap", där "deras engagemang kommer till utlopp och tas till vara" och "där vi är i ständig relation med medborgare". Flera av motionernas teman plockas upp: att bredda partiet, betydelsen av studier eller vikten av att synas på sociala medier.

Men det är kemiskt fritt från varje reflexion över de grundläggande problem som såväl forskning som motioner pekar på: elitisering, lobbygruppers inflytande eller den besvikelse ökade samhällsklyftor och politikens högervändning skapat.

Några beslut som binder partiet när det gäller handlingsprogram, former för idédebatt, rådslag, medlemsomröstningar eller direktval av partiordförande vill man inte se. Påståendet att processen vid de senaste ordförandevalen varit sluten "är helt enkelt inte sant."

Vilken misshushållning med det djupa engagemang som motionerna avspeglar! Partiet har fortfarande 100.000 medlemmar, närliggande LO 1,5 miljoner. Ett par miljoner röstar på partiet. Samtidigt är den interna debatten livligare än på länge.

Tänk om kongressen också följde förslaget från Uppsala, att utveckla nära relationer till radikala rörelser i tiden och dessutom vred politiken till vänster. Vilket tryck skulle man inte kunna utveckla mot de strukturer som i dag skapar en ökad klyfta mellan elit och folk. Men då måste man först se strukturerna, och partiets roll för att bära upp dem. Inte låtsas som de inte finns.

Partiledningens erbjudna handslag är hämtat från affärsvärlden, enligt ordboken "en symbolisk handling vid bekräftelse av avtal". Det anknyter till Stefan Lövens "affärsplan för Sverige" och göder synen på politik som en marknad. I traditionella folkrörelsepartier fattar man i stället bindande, protokollförda beslut. Vad sägs om "votering är begärd och ska verkställas"?

Kjell Östberg

Trojkan kräver mera avregleringar

Trojkan med Internationella valutafonden i spetsen kräver ytterligare avreglering av den grekiska arbetsmarknaden och avvisar regeringens plan för att återställa de fackliga rättigheterna.

Efter fyra dagar av hårda förhandlingar mellan Grekland och Trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken, ECB, och Internationella valutafonden, IMF], råder dämpade tongångar från båda sidor.

En av de stora stöttestenar är enligt Syrizas webbsida att IMF kräver ytterligare avreglering av arbetsmarknaden. Samtidigt motsätter sig IMF regeringens plan för att återställa det kollektiva förhandlingssystemet, som efter krav från Trojkan har undergrävts under de senaste fem åren.

Och enligt den borgerliga nättidningen Kathimerini kräver IMF ytterligare sänkta pensioner och avvisar talet om att höja minimilöner, som genom Trojkan har tidigare blivit kraftigt nerskurna. Under maj månad ska Grekland betala cirka en miljard euro till IMF i amorteringar och räntor för de så kallade "nödlånen".

Greklands krav var att betala månadsränta och att nå en överenskommelse med de "internationella långivarna" så de sista delbetalningarna av överenskomna lån kan göras, säger arbetsmarknadsminister Panos Skourletis.

– Men IMF var orubblig i sitt krav på tuffa arbetsmarknadsreformer, inklusive pensionssänkningar, massuppsägningar och vägran att höja minimilönen. Landet har valt att betala sina skulder och nå en överenskommelse. Vi försöker att skaffa pengar.

– IMF säger att vi inte ska röra "reformerna", som

har ruinerat det grekiska folket de senaste fem åren, säger, säger Skourletis.

Grekland befinner sig i ett moras till följd av Trojkans och den tidigare kollaboratörregeringens, [högerpartiet Nea Dimokratia och socialdemokratiska Pasok], nyliberala åtstrammings-, nedskärning- och privatiseringspolitik sedan 2010. Statsskulden har stigit från omkring 100 procent till 175 procent. Bruttonationalprodukten har minskat med 25 procent. Arbetslösheten har ökat från 9,6 procent 2009 till 26,5 procent 2014. Ungdomsarbetslösheten steg från 21,9 procent 2008 till 58 procent 2013. Tre miljoner är långtidsarbetslösa. Dessa är utförsäkrade ur socialförsäkringssystemet och har ingen tillgång till statliga hälso- och sjukvårdstjänster. Den del av befolkningen som lever under den officiella fattigdomsgränsen har ökat ifrån 20 procent 2010 till nästan 35 procent [3, 8 miljoner människor] 2013. Omkring 330.000 hushåll saknar el och uppvärmning. Mer än 25.000 hushåll är hemlösa. Under perioden 2009-2014 sjönk den genomsnittliga hushållsintäkten med nästan 40 procent. Minimilönen har sänkt och är i dag 500 euro per månad. Genomsnittslönen 2013 var 23 procent lägre än 2010.

Trojkans krav att behålla de "arbetsmarknadsreformer" som överenskommit med den tidigare regeringen och till och med kräva att avregleringarna, dvs. att försäkra löntagarnas villkor och de fackliga organisationernas positioner, ska gå ännu längre är häpnadsväckande mot bakgrund av att både ILO, FN: s arbetsorganisationen, och Europarådet har konstaterat att nedmonteringen av det kollektiva förhandlingssystemet är ett brott mot fackliga rättigheter, som garanteras av de internationella konventioner som Grekland är anslutet till.

Hugo Torstensson

Häng med till maktens boningar!

Folkrörelsen Nej till EU anordnar i samarbete med Färnebo Folkhögskola en studieresa till Bryssel den 22-27 september. Vi åker buss och bor på ett enklare hotell i centrala Bryssel [frukost ingår].

I Bryssel kommer vi att besöka de viktigaste EU-institutionerna – Ministerrådet, EU-kommissionen och EU-parlamentet samt den svenska EU-ambassaden [Sveriges största utlandsbeskickning]. Vi kommer att träffa EU-kritiska EU-parlamentariker som Max Andersson [mp] och Malin Björk [v]. Det kommer också att finnas tid för att se sig om i Bryssel på egen hand. Reseledare är Hugo Torstensson som har gjort ett 25-tal liknande resor. Hela resan, inklusive buss, hotell, studiebesök samt två böcker kostar endast 1.500 [femtonhundra) kronor.

Du anmäler dig genom att mejla hugo.torstensson@nejtill.eu. Men vänta inte för länge för antalet platser är begränsat till 30.

För mer information mejla Hugo eller ring 070-286 08 70.

EU:s dolda avreglering av arbetsmiljön

EU-kommissionen fortsätter oförtrutet arbetet med att lätta på de så kallade administrativa bördorna. Det är en utveckling som sätter arbetsmiljön under press och som hotar att sänka nivån, varnar fackföreningsrörelsen.

EU:s ”kamp” mot byråkratin och administrativa bördor, i EU-jargongen kallat ”Red Tapes”, har stått på dagordningen sedan 2002, då det första initiativet blev presenterat. Kampen mot Red Tapes kulminerade förra året när det så kallade Stoiberutskottet presenterade sina förslag på vad som behöver göras för att lätta på näringslivets ”bördor”. Och då står inte minst arbetsmiljön i fokus.

Ett av utskottets förslag går helt enkelt ut på att undanta ”små och mellanstora verksamheter” med upp till 250 anställda från EU-reglering. Det betyder 90 procent av de danska arbetsplatserna [liknande siffra för Sverige] blir undantagna. Redan idag är ”mikroföretag” med färre än 10 anställda undantagna, dock utan att det hittills har fått praktiska konsekvenser.

Fackföreningsrörelsen har hela tiden protesterat och kritiserat Stoiberutskottets rekommendationer. Som något hittills okänt i EU-systemet valde fackföreningsrörelsens representanter att avge ett minoritetsuttalande då slutrapporten lades fram förra året.

Arbetet fortsätter nu med REFIT-programmet och EU-kommissionen är i gång med att granska hela EU-lagstiftningen för att trimma regelverket med att ta bort ”administrativa bördor”. Det finns redan en ”dödslista”

på direktiv som ska bort. Samtidigt har kommissionen beslutat att när det införs en ny reglering så skall en annan tas bort enligt en princip som kallas ”One-in-one-out”.

”Vi har inte ambitionen att ha så mycket reglering som möjligt. Men en ”One-in-one out” regim är meningslös. Fx betyder införandet av ett konsumentskydd vid köp och försäljning på internet, vilket ju inte betyder att regleringar samtidigt blir överflödiga”, sade danska LO-sekreteraren Marie-Louise Knuppert, då Stoiber-rapporten presenterades.

Utskottet är nu nedlagt men ordföranden Stoiber fortsätter som en särskild rådgivare till EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker. En utnämning som inte behagar fackföreningsrörelsen.

”Jag fruktar att Stoiber inte vill bidra till bättre reglering utan istället lobba för näringslivet för mindre reglering”, sade Veronica Nilsson från Europafacket [ETUC] vid utnämmandet.

Ett av nyckelverktygen i REFIT-programmet är att överlåta till en ”oavhängig” expertpanel att värdera ny lagstiftning i förhållande ett antal konkurrensparametrar. En uppgift som har lagts ut till konsult- och revisionsföretaget Deloitte.

”Det blir upp till expertpanelen att värdera och avgöra om man skall gå vidare med ny lagstiftning varje gång. Det finns ingen insyn i vem som skall ingå i panelen. Regelförenkling och administrativa bördor blir de glasögon som alla direktiv kommer att betraktas utifrån”, säger Heide Rönne, internationell sekreterare i det danska facket FTF. Hon satt också med i Stoiberutskottet och bevakar ständigt EU-kommissionens

arbete med arbetsmiljön.

Senare i år kommer EU-kommissionen att lägga fram sitt nästa etapp i REFIT-programmet, och hon fruktar att fackföreningsrörelsens möjligheter till inflytande försvagas. Och det kommer oroande antydningar från EU-systemet.

”Expertpanelen frågar nu efter evidens [dvs. fakta eller bevis], när den ska utvärdera. Det kommer att bli en katastrof för arbetsmiljön, om vi nu skall bevisa att arbetet med till exempel farliga kemikalier är cancerframkallande. Alla vet ju att slutliga bevis först visar sig efter många år”, säger Heide Rönne. Hon tillägger: ”Det mest frustrerande är att man hela tiden trycker tillbaka olika saker och det är ogenomskinligt vad som sker”.

Detta har redan skett i förhållande till ett avtal som parterna slutit inom frisörsbranschen. Nästa steg skulle normalt ha blivit att avtalet blev ”upphöjt” till ett direktiv, men EU-kommissionen har i stället avstått att göra detta.

EU:s direktiv om arbetsmiljön har alltid betraktats som ett golv, som medlemsländerna kan utöka och bygga ut efter egen vilja.

”Men nu provar man att säga att det snedvrider konkurrensen om man har olika nivå i olika medlemsländer. Man försöker att ändra utformningen, så att EU-direktivet blir den enda nivån, vilket betyder en risk att vår nu aktuella nivå sänks”, säger Heidi Rönne.

Den allvarligaste förändring i hela den omstöpning som EU är i färd med är att man vill undanta små och medelstora företag från Arbetsplatsvärderingen [APV], menar Rudi Larsen, arbetsmiljökonsult på det danska fackförbundet FOA. ”Det är katastrofalt, APV är den enda verktyg vi har, och det är det som står på spel.

Man kan säga mycket om det inte fungerar helt tillfredsställande. Men det speciella med APV är att det som står i APV förpliktigar arbetsgivaren till en reaktion. Denne måste förhålla sig till ett problem om det är beskrivet i APV:n, och det är inträdesbiljetten för att Arbetsmiljöverket kan komma efter. Därför bör EUs planer förkastas, då det är ett riktigt allvarig angrepp på de anställdas möjligheter för att få något gjort med sin arbetsmiljö”, säger han.

”Erfarenheterna från arbetsmiljöreformen visar tydligt att där det finns klara regler så fungerar det. Om frågan är hänvisad till ett ”samarbete” så fungerar det inte. Bara klart skrivna regler gäller, och de kommer alltmer att försvinna”, säger Rudi Larsen och tillägger ”Diskussionen om administrativa bördor har funnits under många år, och fackföreningsrörelsens kritik har framförts många gånger. Problemet är väl att ingen lyssnar på kritiken.”

”Man har blivit så betydelselös att det inte blir något bett men bara ett sugmärke på låret. I det formella systemet kan intresseorganisationerna ha olika intressen, och om jag själv inte har hört arbetsgivarna begära att APV:n avskaffas, så kan man tvivla på hur hårt de kommer att försvara den. Frågan är hur den danska regeringen ställer sig. Står regeringen upp för att vi fortsatt har kvar ett arbetsmiljösystem, där man lokalt arbetar med problemen”, säger Rudi Larsen.

Till sist säger Larsen att ”Kommissionens planer har blivit godkända på EU-toppmötena, så regeringen måste ju stillatigande ha samtyckt. Det är en trist utveckling – särskilt med en s-ledd regering. Och det blir inte mycket till hopp med Venstres Lars Lökke vid makten”.

Hans Brinkmann

Fackliga rättigheter ska kokas till mos

I en DN-artikel den 3 januari 1999 framförde den dåvarande EU-kommissionären Anita Gradin [s] några tunga ekonomiska argument mot EMU.

Hon konstaterade att EU inte är något lämpligt område för en gemensam valuta. De regionala skillnaderna är stora, ländernas industristruktur skiljer sig åt och ekonomiska kriser kommer att påverka länderna olika.

Sedan skrev hon att nationella ekonomiska kriser inte kan bemötas med penningpolitiska medel [ränte- och växelkurspolitiken].

Anita Gradin konstaterade också att inte heller finanspolitiken kommer att vara till någon större hjälp mot ökad arbetslöshet eftersom EU:s stabilitetspakt [en finanspolitisk tvångströja från 1997 efter tyskt mönster] i stor utsträckning förhindrar länderna från att stimulera ekonomin.

Återstår då att satsa på så kallade strukturella reformer och en väl fungerande arbetsmarknad, vilket "borde gynna tillväxten och sysselsättningen på lite längre sikt".

Med "strukturella reformer" menas framför allt en

hög grad av löneflexibilitet och arbetskraftsrörlighet. Kort sagt kan det vara nödvändigt att bemöta ökad arbetslöshet med lönesänkningar och/eller att arbetstagarna måste vara beredda att flytta till andra delar av valutaområdet. Det är vad nationalekonomerna benämner "intern devalvering". När inte längre växelkursen kan vara flexibel kommer arbetsmarknaden att tvingas bli det.

I tyska EMU-debatt finns det en metafor: "EMU är en tryckkokare utan pysventiler. Fackliga och sociala rättigheter ska kokas mjuka – eller till mos." Den gjordes allmänt känd av Hans Tietmeyer, tidigare chef för tyska Bundesbank. Tanken är att när valutan inte längre får vara flexibel, så tvingas folket att bli det.

Lönebildningen måste decentraliseras och mjukas upp. Arbetsmarknaden måste avregleras. Det gäller speciellt reglerna för konflikt- och arbetsrätt på arbetsmarknaden.

Socialförsäkringarna måste bli mer individuella. Skatterna måste sänkas och privatiseringarna ökas. Det är också detta budskap som marknadsförs av ECB:s styrande [för till exempel Grekland].

Svenska borgerliga EMU-förespråkare brukar anföra detta som starka argument för EMU. Tanken är att EMU ska tvinga fram förändringar på arbetsmarknaden. Ulf

Jacobsson, som är vd på Industrins utredningsinstitut, menar att euron skulle sätta tryck på stora reformer i Sverige. Sten Tolgfors, moderat riksdagsledamot, välkomnade eurons "omvandlingstryck", eftersom den kommer att tvinga fram förändringar i det svenska samhället. Han menade att euron skulle sätta press på medlemsländerna att sänka skatterna och "modernisera" arbetsrätten. [Dagens Industri 11 mars 1999]

TCO:s dåvarande chefsekonom Roland Spånt [som belades med tystnadsplikt under folkomröstningskampen av den EU-positiva TCO-ledningen] var oroad över vad ett svenskt EMU-medlemskap kan innebära för lönebildningen.

"Det blir också mycket svårt att klara relativlöneförskjutningar mellan olika löntagargrupper. Ska man ha löneökningar på den låga nivån måste man sannolikt öka arbetslösheten för att få tillräckligt stark press. Det innebär att man kanske måste försvaga facket och eventuellt försämra trygghetssystemen", sade Roland Spånt till TCO-tidningen [nr 20 2002].

I dag skriver Roland Spånt i en artikel som publicerats på ledarsidorna i en rad s-tidningar ute i landet: "Euron var det största misstaget i Europas historia sedan 1930-talet. Det har kostat hundratals miljarder i bortfallen produktion, tiotals miljoner har kastats ut i massarbetslöshet, främlingsfientlighet frodas och hela generationer har fått sin ungdom förstörd med livslånga negativa följdverkningar.

Euron var inte bara fel lösning på Europas problem. Den åtstramning som tvingades fram av EU-kommissionen, den europeiska centralbanken och regeringarna inklusive Reinfeldt/Borg, förvärrade problemen. Massarbetslösheten har blivit kronisk, inflationen ligger på noll, bankerna skakiga och räntevapnet är impotent."

Om Sverige skulle gå med i EMU full ut [vilket till exempel Svenskt Näringsliv och Stefan Löfven förfäktar] förlorar vi varje möjlighet att använda valuta eller ränta för att möta ekonomiska kriser. ECB sätter ju samma ränta för alla euroländer.

Samtidigt begränsar valutaunionen medlemsländernas möjligheter att via budgeten, till exempel ökade offentliga investeringar, stabilisera sin egen ekonomi.

Det kan bli ett allvarligt problem, i lägen då vissa länder behöver kylande åtgärder medan andra ropar efter stimulans. Resultatet kan bli regional överhettning och inflation, eller ekonomisk kräftgång och massarbetslöshet.

Om Sverige skulle anslutas till eurozonen krävs ökad flexibilitet på arbetsmarknaden. I TCO-skriften "Fackliga aspekter på EMU" [TCO 1995] beskrevs detta på följande sätt; de nominella lönerna ska kunna sänkas vid konkurrensproblem för Sverige, förhandlingarna decentraliseras, en ökad lönespridning, en begränsning av de offentliga och generella trygghetssystemen,

försämrade arbetsrätt med mindre trygghet för den enskilde.

Det är precis detta som sker i dag i eurokrisens Grekland. Landet befinner sig i ett moras till följd av Trojkans [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken, ECB, och Internationella valutafonden, IMF] och den tidigare regeringens, högerpartiet Nea Dimokratia och socialdemokratiska Pasok, nyliberala åtstramnings-, nedskärning- och privatiseringspolitik sedan 2010.

Statsskulden har stigit från omkring 100 procent till 175 procent. Bruttonationalprodukten har minskat med 25 procent. Arbetslösheten har ökat från 9,6 procent 2009 till 26,5 procent 2014.

Ungdomsarbetslösheten steg från 21,9 procent 2008 till 58 procent 2013. 200.000 välutbildade grekiska ungdomar har tvingats emigrera till andra EU-stater, till exempel Sverige.

Tre miljoner greker är långtidsarbetslösa. Dessa är utförsäkrade ur socialförsäkringssystemet och har ingen tillgång till statliga hälso- och sjukvårdstjänster. Den del av befolkningen som lever under den officiella fattigdomsgränsen har ökat ifrån 20 procent 2010 till nästan 35 procent [3, 8 miljoner människor] 2013.

Under perioden 2009-2014 sjönk den genomsnittliga hushållsintäkten med nästan 40 procent. Minimilönen har sänkt och är i dag 500 euro per månad. Genomsnittslönen 2013 var 23 procent lägre än 2010.

Trots detta kräver Bryssel [EU-kommissionen] och Frankfurt [ECB] som villkor för utbetalning av så kallade "nödlån" att den nya grekiska vänsterregeringen inte bara ska behålla de "arbetsmarknadsreformer" som genomdrevs av den tidigare kollaboratörsregeringen utan till och med kräver att avregleringarna, dvs. försämringar av löntagarnas villkor och de fackliga organisationernas positioner, ska gå ännu längre.

Även Washington [IMF] ställer krav på Grekland. Den globala fackliga konfederationen ITUC har kritiserat IMF på grund av den nyliberala hållningen visavi Grekland, inklusive kravet om att regeringen ska genomföra ytterligare avregleringar på arbetsmarknaden, trots att de flesta arbetstagare redan förlorat skyddet av kollektivavtal, genom att fullständigt liberalisera kollektiva uppsägningar och genom att avskaffa lagen som skyddar fackliga aktiviteter. Och nu ställer IMF nya krav på begränsningar av rätten att strejka.

Det är mycket illavarslande mot bakgrund av att både ILO [FN:s arbetsorganisation] i Geneve och det mellanstatliga Europarådet i Strasbourg [ingen EU-institution utan omfattar hela Europa] har konstaterat att nedmonteringen av det kollektiva förhandlingsystemet i Grekland är ett brott mot fackliga rättigheter, som garanteras av de internationella konventioner som landet är anslutet till.

Hugo Torstensson

Fackliga ledare sätts i fängelse i Spanien

Protesterna på den spanska arbetsmarknaden har tilltagit sedan regeringarna, oavsett om de befolkats av socialdemokratiska PSOE eller konservativa Partido Popular, genomfört antifackliga omvälvningar på arbetsmarknaden som gör det lättare för företag att sänka lönen, säga upp anställda och inskränka strejkrätten.

De två största fackliga centralorganisationerna är Confederation Sindical de Comisiones Obreras [CCOO] och Unión General de Trabajadores [UGT]. CCOO har varit närstående det krympande spanska kommunistpartiet och organiserar i huvudsak arbetare. UGT hade tidigare kopplingar till PSOE, men är i dag mer partipolitiskt obundet. UGT är den fackliga centralorganisation som organiserar i särklass flest tjänstemän.

När finanskrisen utbröt 2008 styrdes Spanien av Socialistpartiet [PSOE], som därmed fick verkställa de diktat som den så, kallade Trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och IMF] ställde på landet för att få låna pengar. Mest påtagligt var den hårda åtstramningspolitiken. Eftersom euron inte kan devalveras återstod endast att sänka lönerna. Lönerna minskade följaktligen för de offentliganställda och pensionerna sänktes. Vidare höjdes pensionsåldern från 65 till 67 år.

2010 beslutade det spanska parlamentet, som nu dominerades av högerpartiet Partido Popular [PP], att omdana arbetsmarknadslagstiftningen ytterligare, därefter skedde samma sak igen 2012. Grunddragen i förändringen var att det blev enklare och billigare för arbetsköpare att säga upp arbetskraft. Kollektiva uppsägningar ska inte längre kräva ett godkännande av arbetsmarknadsmyndigheter. En annan del av försämringen var att vidta möjligheten för arbetsköpare att

använda olika former av tidsbegränsade anställningar.

Syftet med försämringarna av arbetsmarknadslagstiftningen 2012 var att underminera kollektivavtalens innehåll och ställning genom att flytta dem från bransch- till företagsnivå. Konkret innebar detta att kollektivavtal på företagsnivå fick företräde framför avtal på nationell nivå eller branschnivå.

Slopandet av den så kallade "ultraaktivitets-principen" innebar att om arbetsmarknadens parter inte kom överens om ett nytt kollektivavtal så förlängdes det gamla automatiskt. Enligt den nya ordningen kan en sådan förlängning endast ske under ett år, därefter gäller inte det tidigare avtalet, dvs. det råder ett avtalslöst tillstånd. Enligt de beräkningar som har gjorts av de fackliga centralorganisationerna kan detta leda till att omkring en miljon arbetstagare kommer att förlora skyddet av kollektivavtal under de närmaste åren.

En konsekvens har blivit att allt fler arbetstagare saknar skydd av kollektivavtal. 2009 fanns det totalt 5.689 kollektivavtal [varav drygt 4.000 på företagsnivå] som sammanlagt täckte 11,5 miljoner anställda. 2012 fanns 2.762 avtal [varav drygt 2.000 på företagsnivå] som totalt täckte 6,1 miljoner anställda.

Upphävandet av "ultraaktivitets-principen" var en av de centrala förändringarna som drevs igenom av den högerregeringen i februari 2012, men regeringen fick också understöd från EU-kommissionen som menade att en princip som automatiskt förlängde kollektivavtalen motverkade en ökad löneflexibilitet, något Bryssel ansåg behövdes för att stärka Spaniens konkurrenskraft.

En annan förändring som försvagat fackets positioner är att den "reformerade" lagstiftningen öppnar för att arbetsköpare kan frånga gällande kollektivavtal utan förnyade förhandlingar i de fall arbetsköparen kan uppge "ekonomiska, tekniska eller konkurrensmässiga"

skäl för förändringen.

Andra delar i den antifackliga offensiven har varit borttagna ekonomiska stöd till de fackliga organisationerna och försvagad rätt till fackligt förtroendevalda att utföra delar av uppdraget på betald arbetstid.

Konsekvensen av den antifackliga lagstiftningen, som drivit igenom av socialdemokratiska PSOE och konservativa PP, har sammantaget blivit att maktbalansen på arbetsmarknaden har förändrats genomgripande och att de fackliga organisationerna har drabbats av en drastiskt försvagad ställning samtidigt som löntagarnas löne- och arbetsvillkor har eroderats. Detta förvärras ytterligare genom försämringar av a-kassan. Den nya ersättningen omfattar 33 dagars betalning per arbetat år före arbetslösheten och totalt sett högst 24 månaders a-kassa.

Enligt de fackliga företrädarna är den nyliberala omstöpningsen av den spanska arbetsmarknaden den främsta förklaringen till ökningen av antalet strejker, protester och demonstrationer under senare år

Myndigheternas svar har blivit ohämmad repression. Den konservativa regeringen skärpte 2013 lagstiftningen mot strejker, demonstrationer och andra protestaktioner genom förändringar i stafflagen [artikel 315.3].

Den 9 maj förra året gick CCOO och UGT i landsomfattande protester mot de antifackliga omdaningarna som gör det lättare för företag att sänka lönen och säga upp anställda och mot den lagstiftning som de anser inskränker strejkrätten, dvs. artikel 315.3 i strafflagen.

Runt om i Spanien har 300 fackligt aktiva åtalats den senaste tiden och riskerar fängelse eller höga böter. Minst 260 fackliga aktivister riskerar sammanlagt 120 års fängelse för att de demonstrerat och propagerat för strejkaktioner.

I Kantabrien, i norra Spanien, riskerar UGT:s lokala generalsekreterare María Jesús Cedrún böter på 3.000 euro. Enligt åklagaren har hon stört ordningen då hon under generalstrejken för två år sedan informerade arbetare på en industri om den pågående strejken.

På Mallorca riskerar en annan facklig ledare, Katiana Vicens, ett fyraårigt fängelsestraff för sin roll i samma generalstrejk. Efter konflikter på fabriken Arcelor i Gijón [provinsen Asturias] har två strejkande blivit dömda till fem års fängelse och tre andra till fängelse i 3,5 år.

Jóse Alcazar, ledande medlem i CCOO och en av åtta fackligt aktiva i en arbetsplatskonflikt vid Airbusfabriken i Getafe [Madrid] har dömts till 8 år och 3 månader i fängelse. De åtta [sju medlemmar i CCOO och en i UGT] har dömts till sammanlagt 66 år i fängelse enbart därför att de deltog i en picketline-demonstration på fabriksområdet under generalstrejken 2010.

Alla anklagelser och domar till fängelse eller bötesstraff är grundade på den nya artikel 315.3 i den spanska brottsbalken.

– Vi ser det som att regeringen kriminaliserat protester och undergrävt strejkrätten, säger en källa på centralorganisationen UGT till Arbetet.

CCOO och UGT har initierat en kampanj med slagordet "Striking Is Not a Crime" och framfört önskemål om internationella solidaritetsaktioner. I USA har det bildats en stödorganisation som bland annat har skrivit protestbrev till den spanske ambassadören i Washington där de bland annat påpekar att strejkrätten garanteras av de ILO-konventioner som Spanien har ratificerat och därför kräver att alla fängelsedomar och bötesstraff omedelbart ska upphävas.

Jan-Erik Gustafsson

Kraftfull TISA-markering i Oslo

Över 100 demonstranter från mer än 20 organisationer krävde utanför Stortinget i Oslo den 12 juni mer öppenhet i de pågående TISA-förhandlingarna.

Nei til EU:s ordförande Kathrine Kleveland var en av de som protesterade. Här är hennes appell:

Framtida vinster kommer att vinnas på att sälja tjänster snarare än ting. När världshandelsorganisationen [WTO] blivit alltför demokratisk började de rikaste medlemsstaterna förhandlingarna om frihandelsavtalet TISA. Norge är ett av 51 länder som förhandlar om en överenskommelse. Målet är avreglering och förenkling, enklare för internationella företag i hela frihandelsområdet.

70 procent av all ekonomi i världen är handel med tjänster, och TISA-länderna står för över 70 Procent av världshandeln med tjänster.

Det var tidigt sagt, att norska välfärdstjänster inte bör ingå i avtalet. Men vad gäller den norska välfärden, demokratin och demokratin är jag orolig.

Alla välfärdstjänster som privata aktörer utför kommer att vara en del av TISA. Däri ingår skolor, daghem, vårdhem, posthantering med mera.

Hälsa och utbildning, skall enligt utrikesdepartementet undantas, men hur blir det med privata skolor och privata vårdhem? Avfallshantering privatiseras, brandkåren kan privatiseras. Slutligen undantas bara försvar, polis och domstol.

USA är mycket angeläget när det gäller TISA. Ett exempel är att Walmart önskar att TISA ska upphöra med restriktioner för alkohol och tobak. De vill ha ett avtal som reglerar allmänhetens rätt att reglera – kan verkligen Norge verkligen vara en del av det?

Avtalet är oåterkalleligt. En regering kan därför inte upphäva en liberalisering som förra regeringen öppnat

Fyra svenskar deltar i årets Bilderbergmöte

Bilderberggruppen beskrivs ibland som världens mäktigaste sammanslutning. Gruppens namn kommer från Hotel de Bilderberg i Oosterbeek i Nederländerna, där gruppen hade sitt första möte den 29 maj 1954 under värdskap av prins Bernhard av Nederländerna.

Sällskapet har sedan starten omgärdats av stark mystik då den globala makteliten träffas under informella och hemliga former. I år skedde mötet den 11 till 14 juni i österrikiska Telfs-Buchen.

Deltagarna representerar den globala makteliten inom affärs- och industrivärld, media och politisk verksamhet. Mötena organiseras av 34 personer i styrkommittén [där Jacob Wallenberg ingår]. Ordförande för styrkommittén är Henri de Castries. I övrigt finns inga medlemmar,

för. Detta är den så kallade envägsprincipen. Avregleringarnas hastighet kan endast ökas, inte minskas. Demokrati blir handelshinder.

Något annat som skrämmer är frysprincipen om miniminivå. Det är inte möjligt att vara strängare i en reglering var när avtalet undertecknades.

Alla handelsavtal har tvistlösningsmekanismer. Tvistlösning i TISA tas utanför politiska forum med valda domare, detta kallas investerare-stat-tvistlösning. Domarna i dessa fall är till stor del ett par vita män i "sina bästa år." Vad händer med demokrati, jämställdhet och mångfald?

FN har nyligen hävdad att investerare tillstånd tvistlösning är ett våldförande på gemensamma medborgerska rättigheter och demokrati, och kommer att gå ut ur medelinkomsttagare, konsumenter och vanliga medborgare.

- Vem har nytta av allt avregleringen? Är det konsumenten?
- Varför förhandlas i största hemlighet?
- Varför är det genom läckor från Wikileaks som vi får veta om detta?
- Varför är inte Norges förhandlingsmandat undertecknat och daterat?

Nei til EU är oroad. Detta liknar alla löften inför EES-avtalet om allt som inte skulle ingå. Hur länge höll det? Suveränitet över naturresurser, alkoholpolitik, jämställdhet, regional utvecklingspolitik och rökning på arbetsplatsen.

Hur kommer det att gå med en sådan sysselsättningspolitik och välfärdstjänster med ett TISA avtal? TISA kommer att hota välfärdstjänster för människor, och ge ökad vinst på färre händer!

Dessa viktiga frågor förhandlas fram i stor hemlighet! Därför kräver vi mer öppenhet i dag och stöder Senterpartiets och SV:s representantskaps förslag om större öppenhet i TISA-förhandlingarna i Stortinget!

Eva-Britt Svensson

enbart inbjudna talare/deltagare.

På agendan för diskussionerna vid årets möte stod bland annat Greklandskrisen, Ryssland, it-säkerhet, det amerikanska valet, europeisk strategi samt NATO-läget, enligt Svenska Dagbladet.

Fyra av årets runt 120 deltagare kom från Sverige: Jacob Wallenberg, ordförande i Investor, Carl-Henric Svanberg, styrelseordförande i Volvo AB och BP, Carola Lemne, vd för Svenskt Näringsliv, och den socialdemokratiska näringsministern Mikael Damberg.

Vid sidan av internationella näringslivskändisar fanns i år också representanter från europeiska säkerhetstjänster med på deltagarlistan.

Några deltagande figurer som har en roll i det sammanhanget är Jens Stoltenberg, generalsekreterare för NATO samt Tysklands försvarsminister Ursula von der Leyen.

Jan-Erik Gustafsson

Köp Partiledaren som kom in i kylan

I mars 2011 valdes Håkan Juholt till partiledare för Socialdemokraterna. Han höll ett bejublat installations-tal där han tydligt bröt med de senaste decenniernas högersocialdemokratiska politik.

Men den nye ordföranden han knappt ner från talarstolen innan drevet och skandalerna slog emot honom med full kraft. Året blev partiets mest turbulenta sedan grundandet 1889. Efter bara tio månader tvingades Juholt avgå i januari 2012.

Vad var det egentligen som hände? Vilken roll spelade medieläckor, ledande partimedlemmar och PR-konsulter på Socialdemokraternas högerflank?

Den avslöjande reportageboken *Partiledaren som klev in i kylan*, författad av Daniel Suhonen, är baserad på ett helt unikt källmaterial. Här ges en komplex bild av ett nytt politiskt landskap – präglad av lobbyism, läckor och illojalitet.

Enligt mitt förmenande är det en av de bästa böcker som någonsin kommit ut om svensk politik.

Du kan köpa den inbundna utgåvan av boken för endast 150 kronor [inklusive frakt] från Folkrörelsen Nej till EU:s boklåda.

Skicka ett mejl till hugo.torstensson@nejtill.eu eller ring 070-286 08 70.

Hugo Torstensson

Vad innebär TTIP-avtalet för Sverige?

Man hör någon enstaka gång att det nämns om ett TTIP-avtal som håller på att förhandlas mellan EU och USA men vad avtalet innebär är det mycket tyst om. Hur ofta får vi läsa om vad TTIP egentligen innebär för människorna i Europa eller i USA. Vill nog påstå att de flesta av oss inte har en aning om vad som är på gång. Sedan 2013 har det pågått förhandlingar som till största delen sker bakom stängda dörrar i EU, men under stark kritik utifrån. Frihandel hör till de frågor där diskussionerna ofta kan hamna i låsta positioner mellan parterna, där ideologi går före fakta och bedöms utifrån avsändaren än utifrån innehållet.

Syftet med The Transatlantic Trade and Investment Partnership [TTIP] ska vara att skapa världens största frihandelsområde mellan EU och USA. Frihandelsavtal hör till frågor som brukar diskuteras mellan olika stater eller antal nationer och inte som nu i slutna rum då EU har exklusiv rätt och befogenhet att förhandla och inte medlemsländerna. Sedan länge är handelspolitiken en befogenhet endast för EU. Vad kommer TTIP avtalet innebära för oss i Sverige?

Från vissa håll talas det om att ett transatlantiskt avtal mellan EU och USA skulle ge framtidsutveckling utan byråkratiska murrar, som i dag inte finns, och mer harmonisering. Vidare att TTIP kan generera ökad tillväxt värd ett par tusen miljarder kronor, fler jobb och lägre konsumentpriser. Hur kommer man fram till dessa

fantastiska belopp?

Det så kallade investerarskyddet [ISDS] ska kunna lösa tvister mellan företag och stater där ett bolag inte ska riskera expropriering eller minskade vinstmöjligheter utan ersättning. Varför talas det inte om att ett multinationellt företag kan stämma en stat av olika anledningar, såsom har hänt mellan Philip Morris och Australien. Eller att en delstat i Kanada hindras från att köpa solceller från en lokal producent.

Det är ingen tvekan om att ökad handel kan föra med sig goda saker, bygga broar och öka välfärden men frihandel är inget självändamål. Det finns all anledning att syna avtal om frihandel i sömmarna, eftersom många märkliga saker har visat sig kunna segla in under frihandelsflagg.

När det gäller TTIP-avtalet finns det goda skäl att granska innehållet och inte hänfälla till enkla argument för eller emot fri handel. Avtalet är nämligen långtgående och tänkt att avreglera handeln och investeringar och ta bort så kallade handelshinder, vilket kan komma få stor betydelse för miljölagstiftning, produktionsstandarder och arbetsvillkor i såväl Nordamerika som i Europa.

Kommer TTIP försvåra för Sverige och andra länder att driva ambitiös miljöpolitik? Kommer det försvåra eller stärka för kommuner och landsting att kunna upphandla lokalt producerade livsmedel? Hur påverkas arbetsrätten? Vilka samhällsgrupper vinner och vilka förlorar? Det är nog bra om avtalet granskas några gånger innan det ratificeras.

Willy Neumann

TTIP hotar mänskliga rättigheter

Handels- och investeringsavtalet TTIP mellan EU och USA kan hota mänskliga rättigheter. Det menar tio av FN:s specialrapportörer från OHCHR, kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter.

De tio specialrapportörerna, däribland Gabriella Knaul, FN:s specialrapportör för oberoende domare och advokater, menar att TTIP negativt kan påverka skyddet och främjandet för mänskliga rättigheter, däribland skydd för hälsa, säkra livsmedel och fackliga rättigheter.

FN-experterna menar vidare att den kontroversiella ISDS-mekanismen, där företag ska kunna stämma stater om deras vinstintressen är i fara, hotar stater förmåga att lagstifta i det allmännas intresse. De hävdar att enskilda ISDS-fall lett fram till en avkylande effekt på lagstiftning som syftar till att skydda exempelvis miljön eller folkhälsan, och hela systemet i grunden är felaktigt eftersom det endast erbjuder skydd åt investerare men inte åt stater eller allmänheten [då endast företag kan stämma].

V pressar S om visstidsanställningar

Många inom Socialdemokraterna och LO vill helt ta bort så kallad allmän visstid. Anställningsformen möjliggör för arbetsgivare att stapla visstidsanställningar på varandra och på det sättet undvika att ge personer fast jobb.

Under den nyligen genomförda socialdemokratiska kongressen enades delegaterna om en ny skrivning om visstidsanställning – det måste finnas sakliga skäl för arbetsgivare att använda sig av anställningsformen.

Nu sätter Vänsterpartiet press på Stefan Löfven att gå vidare i frågan, rapporterar Aftonbladet. Under frågestunden den 4 juni i riksdagen frågade han om regeringen var villig att lägga ett lagförslag om saken.

– Om han inte vill gå lagvägen föreslår jag att vi tillsammans i Sveriges kommuner och landsting, SKL, ser till att vi tar bort allmän visstid där vi kan bestämma om det, som arbetsgivare i kommuner och landsting, sa Jonas Sjöstedt.

EU – ett ”teknokratiskt monster”?

I en debattartikel i franska Le Monde den 31 maj tar premiärminister Alexis Tsipras avstånd från att det är Greklands fel att man inte kan nå en överenskommelse med långivarna – EU och IMF – om villkoren för ett nytt krislån [dvs. lån på marknadsmässiga villkor som ska betalas med ränta och amorteras till sista euro].

”Att vi ännu inte nått en överenskommelse med [långivarna] är inte på grund av vår omedgörlighet eller obegripliga ståndpunkter. Det är snarare på grund av besattheten hos vissa av institutionernas företrädare att insistera på oförnuftiga lösningar och visa sig likgiltiga vad beträffar resultatet i det senaste parlamentsvalet i Grekland”, skriver Tsipras som menar att en förklaring till långivarnas ovilja att gå med på hans reformförslag är att de inte vill erkänna tidigare begångna misstag i de grekiska krisprogrammen.

Han vänder sig dessutom mot strategin att låsa nya regeringar vid tidigare regeringars politik – att det då skulle bli onödigt att hålla val i de euroländer som befinner sig i ett krisprogram. ”Detta vore motsvarigheten till att avskaffa demokratin i Europa och början på ett oacceptabelt sammanbrott av EU. Allt detta skulle leda till födseln av ett teknokratiskt monster”, skriver Tsipras.

Kollektivavtal på noll i Finland?

I vårt grannland Finland, som är en del av eurozonen, har krisen orsakat en utdragen lågkonjunktur med en negativ tillväxt under flera år. 2015 ser den ut att bara komma upp i 0,3 procent 2015, enligt en rapport från det svenska Medlingsinstitutet.

Telekom och skogsindustrin i Finland går igenom stora strukturomvändningar och den åldrande befolkningen – som inte kompenseras av invandring – bidrar till att hämma tillväxten. Arbetslösheten som var 8,7 procent 2014 kommer troligen att öka till över 9 procent i år.

I våras presenterades ”En strategi för Finland” av finska Statens ekonomiska forskningscentral tillsammans med Sveriges förre finansminister Anders Borg. Där föreslås en rad reformer av den finska lönebildningen, delvis med Sverige som förebild. Strategin förordar också löneökningar på högst 0,5 procent om året för att återställa den finska konkurrenskraften.

En sådan ökning skulle i praktiken innebära kollektivavtal på noll procent.

Storvinster för de svenska storbankerna

29,3 miljarder kronor är de fyra storbankernas vinst första kvartalet. Ett nytt rekord.

Det betyder att minusräntan ytterligare ökat bankernas marginaler och att vi som kunder betalar ytterligare några hundra kronor i övervinster.

De fyra storbankerna är Swedbank, Nordea, SEB och Handelsbanken.

Sista skrytbygget före den stora kraschen på Irland

Dessa lyxbyggen, alltid dessa lyxbyggen! Knappt hinner de blir färdiga så kommer kraschen – det slår sällan fel. Här på Smithfield Square i Dublin brukade det, berättar irländarna för mig, vara en hästmarknad för 20 år sedan.

”En hästmarknad?” säger jag. ”På 90-talet?”

”Ja, vi brukade komma hit och titta, varje månad sålde och köpte de hästar.”

”Vad i all världen skulle människor ha hästar till?”

”De kan vara bra att ha, om man skulle frakta ved, kol, och resande handlar mycket med hästar.”

Men torget revs upp, alla 400 000 kullerstenar lyftes upp, handtvättades och lades tillbaka, för att sedan tas bort och istället ge plats åt lyxiga våningar, artsy lyktstolpar som skulle ”föra dialog” med skorstenarna och reflektera olika ljus beroende på veckans dagar, gallerier etablerade sig och planer fanns på jättekonserter.

Sedan kom kraschen.

2008 blev Irland ett av de första länder som drabbades av finanskrisen. Idag står många av lyxvåningarna på Smithfield tomma. Konserterna blev det inget med. Lyktstolparna står kvar och för en färggrann dialog med sig själva. Gamla Dublinbor tycker att stället är hiskligt.

Torget förvandling från hästmarknad till öde lyxbygge är en symbol för Irlands ekonomiska utveckling. Landet, som länge haft en standard liknande tredje världen, kallades ”den keltiska tigern” under åren runt millennieskiftet. Som det enda engelsk-talande eurolandet, med låga företagsskatter och en utbildad befolkning, blev det en perfekt plats för amerikanskt kapital att etablera sig.

IT-branschen blev början på boomen, som sedan följdes av tillväxt i tjänstesektorn och en explosion i byggande. Räntorna var låga, huspriserna steg och steg och steg, regeringen gav efter för påtryckningar från byggbranschen och skapade än mer incitament för att låna. Alla applåderade,

Irland var finanspressens gullegris, hade gjort allt rätt. Just detta hopp från hästmarknader till IT-ekonomi utan att passera industrialisering imponerade särskilt, det kallas ”leap-frogging” på konferensspråk.

Och sedan gick det som det gick för de andra länderna i eurozonens periferi: total krasch, nära konkurs, IMF kom in, tog över kontrollen, gav nödlån i utbyte mot krav på sänkt minimilön.

Men till skillnad från grekerna och spanjorerna sa irländarna inte ifrån i någon större utsträckning. De teg medan de förlorade sina jobb, de flyttade utomlands i tysthet, de hotade inte med revolution.

Kanske rör det sig bara om en försenad reaktion. För när jag kommer hit nu ser hela landet ut att vara politiserat. Omröstningen om homoäktenskap har mobiliserat långt fler än många tänkt sig, tusentals ungdomar flög hem för att rösta ja, över hela stan hänger fortfarande affischer och många pratar upprymt om det, som om de upptäckt ett annat Irland än de kände till.

”Det var ett första slag mot kyrkan”, säger aktivisten Rosa Corcoran till mig, ”och det visade, ironiskt nog, att kyrkan underskattat äktenskapets betydelse. Ett av slagorden i ja-kampanjen var Because Marriage Matters.”

Nästa stora strid handlar om vattenavgifter. Regeringen har beslutat att ta betalt för kranvattnet. Nu organiseras motståndet, folk bränner sina räkningar, fackföreningarna går ihop under parollen Rätt till vatten. Vänsterpartiet Sinn Fein har gått från 5 procent till mer än 25 procent och kan vinna valet nästa år.

På Irland, precis som i Sydeuropa, riktar man ilskan uppåt. Varje dag står det i tidningarna om nya korruptionsskandaler. Landets största kapitalist, Denis O'Brien [komplett med telekom, medier och fotbollslag], anklagas för mutor och hatas av i stort sett alla.

På Smithfield Square är lokalerna nu så billiga att det irländska socialistpartiet har hyst in sig här över en helg för Bröd och Rosor-festivalen. Vi står utanför lokalen när en ung kille närmar sig med en hink: ”Kan ni skänka ett bidrag till Vår Jungfrus Hospice?”

”Vad är det till?” frågar jag.

”För att gamla människor ska få dö med värdighet i ett eget rum.”

”Gör du det här frivilligt? Du verkar inte vara över 20 år, du ska inte ens tänka på döden!” säger jag.

”Man måste tänka på andra”, säger han generat, som om han upptäckts med något opassande.

”De har skurit ner så mycket på sjukhus efter krisen” avbryter en av socialisterna, ”de lägger in de döende på rad bara, ingen respekt alls.”

Smithfield Square är ett perfekt exempel på det som idag kallas Minsky-ögonblicket. Det vill säga: det sista skrytbygget före kraschen. Ekonomen Hyman Minsky, i stort sett bortglömd fram till finanskrisen, beskrev det hela mycket enkelt: Stabilitet skapar instabilitet.

När alla tror att det går bra, tar de större risker. Hedging leder till spekulation och till slut hamnar man i Ponzi-finanser, där banker lånar ut allt mer för att huspriserna stiger, trots att betalningsförmågan i sig inte ökar.

Frågan är kanske inte om, utan när, Sveriges Minsky-ögonblick inträffar.

Kajsa Ekis Ekman

[Vill du få fortlöpande information om vad som händer på Irland rekommenderas du nyhetsbrevet Peoples News som ges ut av Peoples Movement. Besök deras hemsida: www.people.ie. HT.]

I Europaunionen dikterar kapitalet utvecklingen

Fredrik Persson-Lahusen varnar i Aftonbladet [1/6, 11/6] för den nationalistiska ideologin. Det finns det skäl att göra. Dock inte de angivna.

Mot den borgerliga nationalismen reste Kommunistiska manifestet den proletära internationalismen: "Proletärer i alla länder, förena er!" Därmed var saken inte ur världen.

1866 diskuterade Internationales förhållandet mellan klasskampen och de nationella rörelserna. Franska revolutionärer förklarade nationen vara en borgerlig fördom. De andra skrattade, för Karl Marx påpekade att Paul Lafargue nyss talat på franska, ett språk som nio tiondelar av publiken inte förstod. De nationella skillnaderna är invecklade i nationalistisk ideologi, föreställningar som sätter det egna folket före andra och gömmer klassmotsättningen i en mytisk gemenskap. Likväl är nationerna verkliga.

Förhållandet till nationalismen var en huvudfråga när arbetarrörelsen splittrades i början av 1900-talet. Socialdemokraterna vek sig i land efter land för kravet att i nationens namn skicka en generation unga arbetare till skyttegravarna. Kommunisterna vägrade.

Samtidigt välkomnade de – till skillnad från ledande socialdemokrater i de imperialistiska länderna – de nationella rörelserna i kolonier och andra förtryckta länder.

Dubbelheten var inget velande mellan motstridiga ståndpunkter. Vi är internationalister, skrev Lenin. Just för att stärka klassolidariteten över gränserna tar vi

ställning för nationer som söker befria sig från imperialistiskt förtryck.

Kommunisternas förmåga att skilja mellan olika nationalismen var avgörande för såväl den ryska revolutionen som koloniernas frigörelse. Båda omvälvningarna skapade gynnsamma politiska förutsättningar för sociala framsteg också i vår del av världen.

Nu håller mycket av detta på att rivas upp, inte minst den statliga suveränitet de före detta kolonierna tillkämpade sig. USA, NATO och Sverige anser sig ha rätt att styra och ställa i namn av "det universella människovärdet", den ideologiska konstruktion Fredrik Persson-Lahusen vill resa i nationalismens ställe.

Europaunionen, projektet som skulle övervinna nationalismen, har utmynnat i en djup ekonomisk och social kris där finanskapitalen öppet dikterar utvecklingen. Länder i periferin tenderar att bli utarmade leverantörer av billig arbetskraft, skuldsatta stater sätts under EU-organens förmyndarskap och motsättningarna tilltar mellan de regerande stormakterna.

Med EU och dess valutaunion återvänder nationalismen därför med förnyad kraft. Varpå Fredrik Persson-Lahusen passar på att ondgöra sig över "nationalistisk eufori" inom EMU-motståndet.

Han ogillar flaggviftande, men det avgörande är alltså vem fanan riktas mot. Att arbetslösa greker reser flaggan mot trojkan är en sak. Att Front National, Pegida och Sverigedemokraterna riktar den mot arbetarklassens växande underskikt, migranterna från periferin, är något annat. I det följet väntar de stora nederlagen.

Utän solidariteten bortom gränser och ursprung är det kört. Men någon proletär internationalism växer inte ur ideologens principfasta motstånd mot nationella strävanden. Kanske var det inte heller meningen.

Mikael Nyberg

Bild: Banksy

Fler tvister för kollektivavtal

Antalet strider för att få kollektivavtal ökar. Om årets utveckling håller i sig kommer antalet kollektivavtals-tvister blir runt 40 stycken under 2015 – den högsta nivån på sju år.

Under årets fyra första månader har LO-förbunden lagt tolv konfliktvarsel för att få avtalslösa företag att teckna kollektivavtal. Det är fler än under hela 2013, rapporterar Arbetet.

Om årets utveckling håller i sig kommer antalet kollektivavtals-tvister hamna på runt 40 stycken i år – den högsta siffran sedan 2008. Utvecklingen mot fler stridsvarsel började redan förra året efter att ha legat på rekordlåga nivåer sedan 2008.

Angela Merkel vill begränsa strejkrätten

Tyskland kan komma att inskränka strejkrätten för landets mindre fackförbund. Det meddelade förbundskansler Angela Merkel nyligen i ett uttalande där hon bland annat kritiserade fackföreningarnas metodervid arbetsmarknadskonflikter.

Ett nytt lagförslag håller, enligt tidningen Arbetet, på att tas fram av den tyska koalitionsregeringen, bestående av Merkels parti Kristdemokraterna [CDU/CSU] och Socialdemokraterna [SPD], som syftar till att begränsa strejkrätten för de mindre fackförbunden. Det senaste året har antalet strejker i Tyskland varit fler än på 20 år.

Flera fackförbund rasar nu mot planerna på den nya lagen, skriver Arbetet.

Fackets medlemmar blir allt färre i Danmark

Om 15 år är bara varannan dansk medlem i en fackförening, rapporterar sajten Ugebrevet A4.

Stadigt färre blir medlemmar i de kollektivavtalsbärande fackföreningarna. Det kan bli ett problem redan 2030, frukar LO.

Forskare poängterar, att fackförbunden kan bli så små, att arbetgivarna struntar i att teckna avtal med dem. Det kommer att skapa växande olikheter och massor av social oro, befarar han.

Löneökningar i Tyskland

Det svenska Medlingsinstitutet ger en mycket stark bild av ett Tyskland, som man till och med menar kan närma sig överhettning inom några år. Ett stort och växande överskott i bytesbalansen rimmar illa med den expansiva penningpolitiken som förs nu av Europeiska

centralbanken, ECB.

4,8 procents arbetslöshet 2014 är lägst i hela EU – dessutom den lägsta i Tyskland sedan återföreningen för 25 år sedan. Resursutnyttjandet väntas stiga ytterligare och arbetslösheten sjunker därför till 4,2 procent 2016.

Verkstadsindustrin slöt ett avtal i vintras. Nu väntar ytterligare viktiga löneavtal som ska slutas under 2015 men som kommer att ligga lägre än verkstadsindustrins, och de avtalsmässiga löneökningarna väntas totalt bli 2,8 procent.

Den nya lagstadgade minimilönen bidrar till en ytterligare högre löneökningstakt under 2015. Totalt väntas den stanna på 3 cirka procent, det är något högre än 2014.

Arbetarkvinnor har det klart sämst ekonomiskt

Arbetarkvinnor har de klart sämsta ekonomiska villkoren på den svenska arbetsmarknaden med en genomsnittlig faktisk månadslön på 17.538 kronor i månaden. Bäst villkor har män i tjänstemannayrken med en genomsnittlig faktisk månadslön på 37.539 kronor. Kvinnor i tjänstemannayrken har 28.612 kronor i faktisk månadslön.

Det visar årets upplaga av Sveriges Jämställdhetsbarometer.

För att förstå skillnaderna i lön mellan personer av olika kön och klass har LO introducerat det nya löne-måttet faktisk månadslön.

– Genom att räkna om kvinnors deltidslöner till vad de skulle ha tjänat om de arbetade heltid döljer man problemet, nämligen att kvinnors löner genomgående är väsentligt lägre än männens, säger Karl-Petter Thorwaldsson, LO:s ordförande.

Karl-Petter Thorwaldsson har en månadslön på 95.730 kronor, dvs. 5,5 gånger som LO-förbundens lågavlönade kvinnor.

Offentliga inköp för 770 miljarder kronor

Under 2013 gjorde stat, landsting och kommuner inköp från privata aktörer för 770 miljarder kronor, visar en undersökning från konsultföretaget Doublecheck.

Räknas även affärer med kommunala och statliga bolag in landar summan på en bra bit över en biljon kronor.

Handeln står enligt företagets vd Fredrik Tamm för runt en fjärdedel av Sveriges BNI.

”Den offentliga marknaden är större än vad alla tidigare har räknat med”, skriver han i ett pressmeddelande, rapporterar TT.

”Socialdemokratin borde så omdana samhället, att bestämmanderätten över produktionen och dess fördelning läggs i hela folkets händer, att medborgarna frigörs från beroende av varje slags maktgrupper utanför deras kontroll och att en på klasser, könsmakt och art-egoism uppbyggd samhällsordning lämnar plats för en gemenskap av på frihetens och likställighetens grund samverkande människor.”

Det skriver Göran Greider på Aftonbladets kultursidor [30 maj]. En utomordentlig sammanfattning av en tvättäkta socialdemokrati, eller demokratisk socialism. Ett aber i sammanhanget är att EU:s grundlag, Lissabonfördraget, utgör en effektiv spärr mot den typen av politik. Enligt artikel 119.1 bygger EU på ”principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.”

Jag har under våren varit engagerad i ”Solidaritet med Dror Feiler” mot bakgrund av att denne vänsterpartistiske antirasist och antifascist blivit dömd vid Södertörns tingsrätt till böter på sammanlagt 10.900 kronor efter att ha protesterat i samband med högerextremistiska togrmöten under den senaste valrörelsen.

Jag har delat ut flygblad, samlat in pengar i bössor, öppnat en Facebooksida och skickat mejl till olika organisationer för att be om ett ekonomiskt bidrag för att solidariskt betala Drors böter. Gensvaret på mejlet har varit noll. Ung Vänster, dvs. Vänsterpartiets ungdomsförbund skriver i ett svarsmejl: ”Tyvärr har vi inte möjlighet att ge pengar till fonden.” Undertecknat av förbundssekreterare Kristin Olofsson. Jag skickade omedelbart ett nytt mejl med en enkel fråga: ”Varför?”. Jag har fortfarande inte fått något svar.

”En avgörande omständighet är att demokratin hittills varit organiserad på nationalstatsnivå, och dess internationella uttryck har varit nationellt självbestämmande. Frågan om demokratis vara eller icke-vara har i hög grad blivit en fråga om detta självbestämmande. I princip kan man visserligen tänka sig att folkstyre organiseras på någon annan och högre nivå, men erfarenheterna från EU tyder inte på att en sådan väg är framkomlig, kolossens kapitalistiska kärna går inte att förändra. Att diverse EU-organ sätter sig över de folkvalda i Sverige är just ett resultat av att det nationella självbestämmandet urholkats.” Det skriver Lennart Palm, professor i historia vid Göteborgs universitet, i en debattartikel på Aftonbladets kultursidor den 9 juni.

SD:s växande stöd i opinionsmätningarna har flera förklaringar. En avgörande är att arbetarrörelsepartierna, dvs. S och V, inte tagit fajten mot vare sig främlingsfientligheten eller mot den låglönekonkurrens som breder ut sig i Sverige till följd av medlemskap i EU. Inför riksdagsvalet lovade S och LO att ”Riva upp Lex Laval”.

Ett par månader efter valet förklarar arbetsmarknadsminister Ylva Johansson att vi inte kan riva upp Lex Laval på grund av den är en konsekvens av ett avgörande i EU-domstolen [visste man inte det innan valet i september 2014, domen kom i december 2007].

Vänsterpartiet var inte bättre, snarare tvärtom. Hela deras valrörelse byggde på en fråga, nämligen ”nej till vinster i välfärden” eller snarare en begränsning av vinsterna och ja till fortsatt nedmontering av den offentliga sektorn genom privatiseringar i olika former. De sa inte ett ord om EU, Lex Laval, Utstationeringsdirektivet, Bemanningsdirektivet, eller rasismen och fascismen. Det är därför inte så underligt att SD:s inflytande bland LO-medlemmarna växer. Det är ett resultat av den etablerade arbetarrörelsens oförlåtliga svek.

”Ett grundtema i det grekiska folkets vrede är motviljan mot att styras av utländska politiska intressen som ECB, EU-kommissionen och IMF. Men den som inser sanningen om EMU:s förutsättningar förstår att den enda vägen till att reparera EMU faktiskt innebär att man snarare permanentar utländskt styre av Grekland. Det skulle ju behövas en federal regering som beslutar om finanspolitiken, och där utgör de grekiska väljarna bara några procent av hela den europeiska finansunionen.”

Det skriver Pär Magnusson på Affärsvärldens webbsida. Det otäcka är att han har rätt. Ett av syftena med EU:s valutaunion EMU är att avdemokratisera den ekonomiska politiken och flytta makten till överstatliga institutioner i Bryssel, Luxemburg och Frankfurt som befolkas av eurokrater som inte behöver stå till ansvars inför några väljare.

Hugo Torstensson

[EU OCH FACKET] ÄR ETT NYHETS BREV FÖR FOLKRÖRELSEN NEJ TILL
EU:S FACKLIGANÄTVERK. ANSVARIG UTGIVARE: JAN-ERIK
GUSTAFSSON. REDAKTÖR: HUGO TORSTENSSON. ADRESS: RONDOVÄGEN
312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 070-2860870. E-POST:
HUGO.TORSTENSSON@NEJTILLEU.SE

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ÄR EN PARTIPOLITISKT OBUDE
MEDLEMSORGANISATION. ADRESS: PÖLGATAN 5, 414 60 GÖTEBORG.
E-POST: KANSLI@NEJTILLEU.SE. HEMSIDA: WWW.NEJTILLEU.SE.